THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 190. CHICAGO, ILL., SREDA, 3. OKTOBRA — WEDNESDAY, OCTOBER 3, 1928. LETNIK XXXVII.

Republikanski strah pred Smithom-Japonska osvaja Kino

KAMPANJA GUVERNERJA SMITHA NAPRAVILA VELIK UTIS NA ZAPADNE DRŽAVE. — REPUBLIKANCI SAMI PRIZNAVAJO, DA HOOVER NI V STANU TEKMOVATI S SMITHOM. — A REPUBLIKANCI VSEENO UPAJO NA ZMAGO.

Washington, D. C. — Govorniška tura guvernerja Smitha je naredila velikanski preobrat v ameriški politični areni. Mogočni Smithovi nastopi na zapadu so tako močno zadeli republikansko stranko naravnost v srce, da so zadnje dni spremenili republikanski voditelji vse dosedanje metode in delajo nove načrte za svoj kampanjski naskok. Najboljši republikanski voditelji pravijo, da je Smith izboren politik, ki si zna pomagati v momentu in na mestu odgovarjati na republikanske govorance. Smith je govorniški umetnik. Protestantovski fanatiki so prvotno mislili, da bodo Smitha zapletli v verski boj, a Smith jih je v Oklahoma City tako politično okrcal, da je ves fanatizem, ki so ga prej predbacivali Smithu odletel nazaj in padel na pleča republikanske stranke.

Demokrati trdijo, da so sigurni, da bodo zmagali v Californiji, Nebraski, Montani, South Dakoti, Minnesoti in Wisconsinu, to je kar se tiče držav na zapadu in severozapadu.

Farmarji so domalega vsi za Smitha, le kjer prevladuje huda strankina disciplina znajo ostati na republikanski strani. V tem oziru izjavljajo republikanski voditelji sami, da je Smith izboren politik in da Hoover ni v stanu z njim tekmovati, ker mu manjka politične prefriganosti. Obenem pa Hoover tudi ni tako prikupljivega značaja, kakor je Smith. Hearst, je silno nasproten proti Smithu, zadnje dni daje vse mogoče izjave proti demokratom in javnost straši s zloglasnim "Tammany" strašilom.

Republikanci zdaj pripravljajo konečni napad na ameriške volilce, da iste osvoje. Začela se bo v kratkem velika oglaševalna kampanja in nastopali bodo razni govorniki po vseh državah. Hoover sam baje ne bo več mnogo nastopal. Računa, da bo zmagal preje, če molči, kakor je n. pr. pri zadnjih volitvah predsednik Coolidge, dasi je prav malo nastopal in govoril začasa kampanje, pa je vse eno dobil ogromno večino.

Republikanci zadnje dni tudi strašijo, da bo jenjala prosperiteta, katero smo uživali pod Coolidgevo administracijo. Seveda so jo uživali kapitalisti, a delavci jo niso. Naj gredo republikanci pogledat, kako prosperiteto so uživali n. pr. premogarji po Pennsylvaniji, Illinoisu, Ohio, Indiani in v Coloradi za časa republikanske administracije. In če so kaki poštenjaki se bodo svoje hvalisane in opevane prosperitete prav pošteno sramovali.

—o—

— **London, Anglija.** — Angleški državni proračun v tem letu je pokazal zelo slab uspeh za prvega pol leta. Več kot za $85,0000,000 je na slabšem, kot lansko leto v tem času.

JAPONSKA SI OSVAJA KITAJSKI TRG.

Japonska odpira trgovsko pot do vzhodne Kitajske. — Posledice te pogodbe lahko zadenejo tudi evropske države.

—o—

Dairen, Mandžurija. — Iz Mandžurije prihajajo izvirne zanimive vesti, da se Japonska poganja, da si osvoji trgovsko pot do vzhodne Kitajske. Yamamoto, predsednik južno-mandžurske železniške kompanije, se je vrnil z konference, ki se je vršila v Tokiju na Japonskem, in poročal, da so se sklenile važne spremembe za vzhodne tri provincije, katere so bile začrtane že izza časa rusko-japonske mirovne pogodbe.

Na povratku se je Yamamoto vstavil v Mukdenu in pojasnil zadevo, da se tri provincije v Mandžuriji hočejo združiti iz vzroka, da se pospeši napredek v gospodarskem in trgovskem oziru. V to podjetje pa lahko pristopi tudi tuji kapital. Ravno tako je povabljena tudi Kitajska, da pristopi v to zvezo. Vse stranke, katere bodo delovale v tem podjetju, se bo smatralo za enakopravne delničarje. Kako bo stvar izpadla, se zdaj še ne more sklepati.

Celi svet se v današnjem času poganja za trgovska vprašanja. Ako se bo prav izpeljalo, se bodo razmere lahko izboljšale, brez dvoma pa morejo priti vmes tudi neprilike, ki bodo delale eni ali drugi državi nepovoljne posledice.

—o—

SMRT NA ELEVATORU.

Chicago, Ill. — V nedeljo dne 30. sept. zvečer se je pripetila nesreča na vzpenjači (elevetru) v Cass hotelu, 640 Cass street. Miss Helen Sholung, stenografka stara 25 let, je omedlela med časom, ko se je peljala v vzpenjači navzgor. Padla je tako nesrečno, da je pri padcu njena glav prišla ravno v odprtino med zidom in vzpenjačo, tako da ji je bila glava popolnoma zmečkana. Priča nezgodi je bil Mr. R. Tamm, ki se je ravno takrat tudi nahajal na vzpenjači. Policija je odpeljala vodnika vzpenjače in Mr. Tamma, ki jih je pa po zaslišanju takoj izpustila.

—o—

ANGLEŽINJA USTRELJENA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

London, Anglija. — Prav malo so se zavzele angleške oblasti ko so prejele poročilo, da je bila Angležinja Betty Haywood, v Lorain, Ohio, ustreljena od nasilnih suhaških agentov. Angleški časopisi so to poročali, kakor eno prav navadno novico, brez posebne važnosti. Za vzrok, malo zanimanja za to zadevo, se smatra angleško-francoski mornariški pakt, o katerem se je poročalo tudi ravno tiste dni, in so vse oči bile obrnjene v to afero.

KUBA BO IZDALA $75,000,000 ZA GRADNJO NOVIH CEST.

Delavci v Kubi gradijo centralno cesto, katera se bo raztezala po otoku od Pinal del Rio skozi Havano in Matanzas, in do Santiago de Cuba. To delo so prevzeli ameriški gradniki. Računa se, da bo izgotovljeno leta 1930.

NASILNOSTI SUHAŠKIH AGENTOV.

Nove suhaške nasilnosti. — Suhači ustrelili tri državljane. — Poškodovali več oseb. — Potom službe zapeljali mlado deklico.

—o—

Washington, D. C. — Suhaške surovosti in nasilnosti presegajo že vse meje. Izvanredno poročilo iz Washingtona poroča, da tekom zadnjih 60 dni so se zgodili naravnost veliki zločini in nemoralni napadi od strani suhaških agentov, ko so nastopali kot uslužbenci vlade, a so to priliko izrabljali v najnesramnejše zločine.

Umorili so tri ameriške državljane, veliko oseb več ali manj poškodovali; poleg tega pa izvršili zločin, kateri presega vse meje. Potom svoje službe, so zapeljali mlado šolsko deklico.

Splošni pregled pokaže, da je v zadnjih osmih in pol letih povodom Volstead postave v Združenih državah bilo umorjenih že 184 oseb. Za statistiko tisočev poškodovanih državljanov, se pa federalne oblasti sploh nečejo zavzeti, da bi o tem poročali, koliko oseb je že poškodovanih od suhaške nasilnosti.

Kam so zabredli zvezini uradniki. Na podlagi suhoparne postave morijo svoj lastni narod. Vse to izgleda, kakor bi se danes še vedno nahajali v dobi staroveškega barbarstva, ali srednjeveškega suženjstva. Ali boste ponovno volili za take postave?

—o—

VZGLEDNI ZAKONSKI PAR.

Chicago, Ill. — Te dni so na Graceland pokopališču v Chicagi pokopali dve trupli, Charles in Augusta Munson, skupno v en grob. Mrs. Munson je bila bolna že šest let, in ko je umirala se je izrazila, da ji je najhujše zato, ker bo morala zapustiti svojega soproga samega na svetu. Med tem časom je pa tudi soprog zbolel in umrl in bila sta pokopana oba v enem grobu. Pokojna sta bila vzoren zakonski par, poročena že 37 let, in živela vedno v prijateljstvu.

KRIŽEM SVETA.

— **New York, N. Y.** — Mrs. Rinehart se je izrazila, "da največ žensk bo volilo za Hooverja, zato, ker on je na strani prohibicije. Prohibicija je pa za Smitha, kakor politični dinamit, in ker je Simth moker, to mu lahko veliko pomaga za izvolitev".

— **Chicago, Ill.** — Ko so chicaški policisti v nedeljo 30. sept. zvečer našli puško na avtomobilu Davida Ferrara, in Dominicka DeMarca, sta se ona dva izrazila, da gresta nad veverice. Policijski častnki Hessler pa je dognal, da je bil Ferrarjev brat pred dvema tednoma umorjen naenkrat z Tonijem Lombardo. Oba tička je policija peljala na preiskavo, radi vzroka ker sta imela orožje pri sebi.

— **New York, N. Y.** — Charles A. Lindbergh, Charles E. Hughes nekdanji državni tajnik, in Frank M. Chapman, bodo v kratkem odlikovani z Roosevelt kolajnami, kot priznanje za posebne zasluge v minulem letu. Lindbergh za časten vzgled, katerega je dal amerikanski mladini: Hughes za zvesto službovanje v času visokega urada; in Chapman za proučevanje amerikanske ptičereje.

— **London, Anglija.** — Komunisti in republikanci so se te dni v Hamburgu spopadli, vsled oddaje telegrafičnih poročil. V cestni bitki je bila ena oseba ubita, 15 težko ranjenih, okrog 200 oseb pa je dobilo manjše poškodbe.

— **Montreal, Que.** — Iz Kanade se poroča, da je bila te dni na sodniji razprava o zadevi, "če vodna sila reke St. Lawrence pripada centralni vladi, ali provincijam". Vlada Kanade ima pod svojo oblastjo plovbo po reki, vodno silo si provincije prisvojujejo zase.

—o—

ROPARSKI NAPAD.

Chicago, Ill. — V noči 30. sept. sta dva drzna roparja ustavila neki avtomobil in oropala šest oseb, tri moške in tri ženske. To se je zgodilo ob 1. uri ponoči, med Sheridan road in Farmell ave. za časa, ko se je mnogo avtomobilov peljalo mimo.

MUSSOLINI ZAPOSLJUJE NEZAPOSLJENE DELAVCE

Mussolini poslal na delo 20,000 nezaposljenih Italijanov. — Popravljajo ceste. — Mussolini hoče obnoviti slavne rimljanske ceste.

—o—

Rim, Italija. — Cela armada italijanskih delavcev, skupno 20,000 mož je Mussolini te dni vzel v službo in poslal na vse kraje, da popravljajo ceste. V rimljanskih časih je že cesar Julij zgradil svetovno znane rimljanske ceste, katere pa zadnje čase niso bile tako dobro oskrbovane, kakor nekdaj. Mussolini se je pa hitro domislil, da če hoče postati slaven, mora pričeti tudi ceste popravljati, da ga bodo njegovi častilci bolj udobno in z večjim veseljem hodili pozdravljat. Good luck!

Mussolini pravi nadalje, da on tega ne trpi, da bi ameriški in drugi potniki, ki pridejo skozi Italijo, tam našli tako slabe ceste, po kakoršnih so potovali skozi Francijo, Švico in Avstrijo.

Mussolini že dobro ve, zakaj si Amerikancev išče za svoje prijatelje. Morda bo dobil denarja, da bo plačeval svoje polentarje.

—o—

NESREČNA MLADA DRUŽINA.

Milwaukee, Wis. — V družini se smatra za zelo važno zadevo, kadar se pričakuje prvorojenca. Tako je bilo tudi pri družini Anthony Ganas v Milwaukee. Mlada žena je bila poslana v bolnišnico in z njo gre tudi soprog, kateri je po nestrpnem pričakovanju bil obveščen, da se je rodila hčerka, toda mati je umrla. Poleg tega se je pa tudi otrok zelo slabo počutil in je potreboval nekaj tuje krvi, da bi mogel ostati pri življenju. Ubogi oče se je temu vdal, in je radovoljno dal svoje krvi za njegovega otroka, nakar je pa oče tako oslabel, da je kmalu potem umrl. Tudi otrok se nahaja v zelo slabem stanju.

—o—

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

Iz Jugoslavije.

ANGLEŠKI PUBLICIST STEED PIŠE ODPRTO PISMO NA JUGOSLOVANSKEGA KRALJA, RADI RAZMER V JUGOSLAVIJI. — RAZMERE V HRVATSKI PUČKI STRANKI. — RAZNOTERE DRUGE VESTI.

Steedovo pismo na jugoslovanskega kralja.

Zagreb, 14. sept. — Tukajšni list "Obzor" je izdal danes posebno izdajo, v kateri na prvi strani prinaša veliko odprto pismo angleškega publicista in prijatelja našega naroda Wickham Steeda Nj. Vel. kralju Aleksandru. "Obzor" pravi, da je to pismo dobil naravnost od Steeda in da ga bo jutri, 15. septembra priobčila znana angleška "Review of Review".

V začetku tega pisma se vprašuje Steed, dali sme tako pismo napisati javno na vladarja ter pravi, da je svoja razmotrivanja javno napisal radi tega, ker ve, da Nj. V. kralju ni potrebno o teh stvareh govoriti, marveč je pisal za to, da zvedo odgovorni činitelji v naši državi za mišljenje angleškega prijatelja. Vprašujoč se, ali ne bi mogel tega pisma nasloviti na zasebnega državljana pravi: Ni dvoma, da bi mogel doseči svoj cilj le deloma, če bi to pismo naslovil na kakega zasebnega državljana ali na kako ugledno osebo, kakor na primer na odličnega slovenskega državnika prečanskega g. dr. Korošca, ki je sedaj prvi minister Vašega Veličanstva. Ker pa je dr. Korošec Slovenec, bi se mogla vsa razmotrivanja in argumenti, ki bi bili naslovljeni nanj, v prvem trenutku pojmovati tako, kakor da se višje ceni Slovenec kakor Jugoslovan. Na splošno iščoč idealnega zastopnika Jugoslavije, ne more najti nobenega človeka, ki bi tako dovršno predstavljal kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor Vaše Veličanstvo.

Steed navaja v pismu nekatere spomine in dejstva iz časa pred vojno, med njo in po njej, ter omenja, kako so prijatelji naše države z nevoljo gledali na Pašičevo velikosrbstvo, kakor tudi na Radičevo velikohrvatstvo. "Mi smo", pravi Steed, "vedno smatrali in še smatramo, da je pravi dokaz jugoslovanskega patriotizma, brez ozira ali je neposredno za Srbijo ali Slovenijo, da bodo Srbi, Hrvati in Slovenci, predvsem lojalni državljani svoje zedinjene domovine". Dalje pravi: "Nimam ne želje ne pravice, da se vtikam v vzroke tragičnih dogodkov v skupščini, ki so stali življenje Stjepana Radiča in njegovega nečaka, dogodki, ki so razžalostili srce Vašega Veličanstva in vznemirili prijatelje Jugoslavije. Z velikodušnostjo ste poskušali utolažiti žalostne, prisrčno ste si prizadevali olajšati trpljenje in bol. Ne morem si misliti, da bi se bilo Vaše prizadevanje zmanjšalo, ali da bi se staro razmerje med Hrvati in Srbi moglo razplamteti v plamen, ki bi mogel razbiti enotnost skupne domovine. Rad to verujem, da bodo Srbi, Hrvati in Slovenci uvideli pogubne posledice nebrzdane strasti, jasen opomin nevarnosti, ki bi mogla ogrožati njihovo težko doseženo svobodo. Če bi naš glas mogel doseči do njih in do vseh vodij trojnega jugoslovanskega naroda, bi britanski prijatelji Jugoslavije blagonaklonjeno apelirali, da se spomnijo, da je njihovo osvobojenje delo ne samo junaške vojske in simpatij ki jih je Jugoslovanski odbor dosegel v prognanstvu za jugoslovansko stvar, nego da je kupljena z milijonskimi žrtvami zaveznikov, ki so žrtvovali svoje življenje in verovali, da se bo iz zavezniške zmage rodil boljši in pravičnejši svet."

Na koncu pisma omenja Steed nalogo svojega pisma in pravi: "Radi tega tuji prijatelji Jugoslavije ne gledajo na njene težave s cenzorskega stališča. Oni se edino nadejajo, da bo nujnost sedanjih splošnih potreb podžgala najsmelejše in najdalekovidnejše njene državljane, da bodo segli drug drugemu v roke in delali, ne za te ali druge zasebne težnje, nego ga ustvaritev resničnega in svobodnega sistema sodelovanja za skupno dobro."

Končno naslavlja Steed apel na Jugoslovane: "Mi dobronamerni prijatelji Jugoslavije v zapadni Evropi, apeliramo na narod Vašega Veličanstva, da pravočasno premisli vlogo, za katero bi njegova zemlja mogla biti poklicana, da jo odigra, da dokaže s svojim primerom, da nade, katere je zapadna Evropa na njega polagala v letih vojne, niso bile položene zastonj. To je, Sire, niz misli, katere bi predlagal s spoštovanjem Vašim podanikom. Ako bi v njih nekaj našli, kar bi jih moglo žaliti ali raniti njihova čustva, naj se spomnijo, da morejo pogledi tistih, ki gledajo od daleč, stvari obseči s širšim obzorjem, kakor pogledi tistih, ki so bliže prizorišča. S tem mi je čast, Sire, izreči Vašemu Veličanstvu iskreno spoštovanje. Wickham Steed."

—o—

Hrvatska duhovščina za HPS.

Kakor znano, pišejo KDK-listi, da je hrvatsko duhovništvo proti politiki HPS in proti Koroščevemu delovanju. Kot odgovor na tako pisanje in podtikanje tiska KDK, prejema tajništvo HPS vsak dan številne izjave od duhovništva iz vseh hrvatskih krajev. Prihodnja številka "Narodne Politike" bo priobčila izjave celotnega duhovništva iz severne Dalmacije (preko sto), ki svečano najostrejše obsojajo napade na HPS in odobravamo njeno delo ter pisavo "Narodne Politike".

—o—

Premeščen.

je g. Janko Žagar pl. Sanaval, kaplan v Tržišču na Dolenjskem, za kaplana na Jesenice. Ondotni kaplan g. Jožef Kastelic pa je odšel pastirovat med slovenske delavce na Francosko v nadškofijo Metz.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto $5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto $6.00
Za pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year $5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year $6.00
For half a year 3.00

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za listno objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do sobotka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

O razmerah v Jugoslaviji.

V Jugoslaviji so notranje politične razmere še vedno zamotane in nejasne. Kmečka demokratska koalicija (KDK) se vedno nadaljuje s svojo opozicijo. Odklanja vsak kompromis, njena zahteva je še vedno razpust vlade, imenovanje nevtralne volilne vlade, katera naj bi izvedla nove volitve.

Koliko in kakšne koristi bi prinesle državi nove volitve, je veliko vprašanje. Zgodovina mlade jugoslovanske države pokazuje, da je bilo tekom desetletnega obstanka Jugoslavije že več volitev in izid istih je bil primeroma skoro vedno enak. Tudi sedaj bi bil približno isti izhod, oziroma ostali bi na istem političnem stališču kakor sedaj. In potem, ko bi se te stranke vrnile v novi parlament, ali bi si ne jeli zopet skakati v lase? Kdor misli, da bodo odstranile krizo samo nove volitve, ta slabo računa in se zelo moti.

Zadnje dni, ko je predstavništvo KDK. prestopilo meje dovoljenja opozicijskega boja in ko so nekateri izmed predstavnikov slutili, da bo vlada začela s preganjanjem, je prišel na dan znani gostobesednež iz Like, gospodin Pribičevič in razkril "historično noč" 7. julija, v kateri se je baje predlagalo prečanom amputacijo.

Beseda "amputacija" je latinskega izvora in pomeni po naše: odrezanje. V tem slučaju bi pomenilo razhod. Amputacijo sta baje nekje omenila demokrat Davidovič in menda dr. Spaho. Izmed šefov vladnih strank ni nihče ugovarjal, razun dr. Korošec je bil proti temu predlogu, tako je omenil list "Jutro".

Povdariti je treba, da s tem predlogom kujejo obe strani kapital v svoj prid. Opozicija trdi, da so Srbi za amputacijo, da želijo, da prečani gredo, da ne bodo imeli z njimi večnih križev in težav. Vladne stranke pa trdijo, da so nekateri voditelji srbskih strank to le mimogrede omenili, ki je pa brez vsakega važnega pomena itd.

Poleg navedenega je še ena politična novica iz Jugoslavije, ki je prišla na svetlo te dni. To je odprto pismo jugoslovanskemu kralju angleškega publicista Steed-a iz Londona. Steed v svojem pismu apelira v logičnem tonu, naj se skuša ublažiti razmere v Jugoslaviji, ker politična svoboda, ki jo je dosegla mlada jugoslovanska država, je stala milijone človeških žrtev v svetovni vojni.

V gotovih političnih krogih se izjavlja, da je težko, da bi bil Steed sam od sebe pisal odprto pismo jugoslovanskemu kralju. Pač pa mu je moralo biti to sugerirano, naj skuša vplivati, da bi se na ta način od zunaj doseglo krizo sedanje vlade.

Naj že bo slučaj tak ali tak, vsak kdor gleda in opazuje objektivno na razvoj jugoslovanske krize, mora priznati, da se je z žalostnim incidentom 20. junija v parlamentu ustvarilo silno nemogočnost med Srbstvom in Hrvatstvom. Zgodovina bo nam pričala čez leta, da je bila Jugoslavija srečna, da je imela svojega Dr. Korošca, ki je kot Slovenec, kot tretji brat, stopil med prva dva brata, da jih pogovori in spravi zopet skupaj.

Kake homatije bi že bile v Jugoslaviji, ko bi bil v teh dneh kak vročekrvnež na vladi?! Dr. Korošec pa miri, dela in gradi.

Nesrečni centralizem, zoper katerega sedaj Hrvatje vodijo odločni boj, je dete zloglasnega Pribičeviča. On ga je uvedel z nasilno politiko in radi njega metal celo pokojnega Radiča v ječo. Zdaj pa vpije proti onemu centralizmu, ki ga je sam stvoril in uvedel. Tak logičen človek je ta Pribičevič.

Naše mnenje je, da državni centralizem v Jugoslaviji, kakoršen je, ni praktičen. Jugoslavija ne bo prav nič zgubila, če da Hrvatski in Sloveniji popolno samoupravo, le kralj, vojska, denar in druge potrebne vezi, ki vodijo v državno unijo, naj bi bile skupne.

Taka Jugoslavija bo brezdvomno zadovoljila tako Hrvate, kakor Slovence. Jugoslovanski centralizem še za marsikaj druzega ni prav pravičen. Napram katoliški duhovščini še nikdar ni bil. Takozvani cerkveni sklad, ki ga tvori veliko gozdovje, ki ga je zasegla država še za časa cesarja Jožefa v 18. stoletju in ga je Jugoslavija prevzela. Ta zaklad bi po pravici spadal samo prečanskim krajem. Iz njega pa je Beograd plačeval vse jugoslovanske svečenike vseh sekt. V ta sklad niso n. pr. muslimanski duhovniki, židovski rabiji in drugi nikdar nič prispevali, a Beograd je iz tega zaklada plačeval svečenike vseh sekt. Slovenski in hrvatski katoliški svečeniki so bili na ta način veliko prikrajšani.

Za državo, kakor je Jugoslavija, kjer je toliko raznih verskih sekt, bi bilo najpametnejše, da bi cerkev ločili popolnoma od države. Katoliška cerkev bi v Jugoslaviji na ta način mnogo bolj napredovala. Ako ji vrnejo njen zaklad, ki ji ga je država vzela, bi cerkev lahko sijajno vzdrževala svoje svečeništvo. Med ljudstvom pa bi se jelo čistiti. Cerkev bi imela na ta način boljše značaje v svojih vernikih, kakor jih pa ima danes.

Seveda je ta ločitev veliko vprašanje. V Beogradu bi morda rekli: lahko greste, a mi ne damo nič. Na ta način je seveda ločitev nemogoča. Cerkvi naj dajo nazaj, kar se je cerkvi vzelo, pa bo cerkev prav lahko izhajala sama brez države.

Eksperimentiranje zadnjih deset let z nesrečnim centralizmom je jasno dokazalo, da centralizem je nepraktičen. Nepraktičen vsaj v obliki, v kateri se ga je za časa Pašiča in skoro do zadnjih časov izvajalo. Vukičevič-Koroščeva vlada je sicer odpravila marsikateri nedostatek in le Dr. Korošču se je zahvaliti, da se ga je odpravilo. Dr. Korošec je oni, ki kuje med dvema ognjema, da izkuje iz danega položaja nov svetlejši in boljši položaj. Žalostno je to, da marsikdo tega ne vidi, politični nasprotniki pa seveda iz gole zlobe tega nočejo viditi.

Pokojni Krek je bil velik mislec. Jugoslavija je vsaj za nas, prečane, njegovo duševno dete. Dr. Korošec je stal ob strani Dr. Kreka. Slednji ni imel sreče videti svojega zamišljenega deteta — Jugoslavije. Dr. Korošec je stal ob zibeli, neguje to dete, dasi ga ni lahko negovati. Vendar, kdor Dr. Korošca pozna, ima neomajano vero, da je on vesten skozi in skozi, zanesljiv jugoslovanski državnik, od katerega edino imamo pričakovati političnega izboljšanja v mladi jugoslovanski državi.

KAJ JE IN KAJ BO NOVEGA PRI SV. JURIJU V SO. CHICAGI?

So. Chicago, Ill.

Cenjeni g. urednik! Ker sem čital Vaše vrstice v kolonah nam vrednega lista Amer. Slovenca, da rade volje natisnete dopise, najsibo katerekoli slovenske naselbine. Omenjate pa, da iz South Chicage ni zadnje čase nobenega dopisa, in to sem že tudi jaz sam opazoval, v pričakovanju, kdaj se bo kaj poročalo iz naše naselbine. S tem opominom ste mi dali navdušenje, da sem takoj vzel v roke pero, da Vam napišem in poročam novosti, katerih imamo dovolj.

Veste g. urednik, jaz sem eden tistih, ki se težko pripravi k pisanju, toda ko začnem, Vam bom nagajal z dopisovanjem, da ne boste imeli časa za odmor. Če bom pa presegel svojo mejo, mi kar odprto pismo pošljite in dajte potrebna navodila. Jaz sem že hotel ostati v pokoju z dopisovanjem v časopisih, ker sem bil enkrat užaljen od nekega slovenskega časopisa. Poslal sem lep dopis, kateri je pa vandral v koš, ne vem iz kakšnega vzroka. Niti obveščen nisem bil, zakaj ni bil priobčen. Morda, da ne zato, ker je bil stvarno in resno utemeljen.

Zdaj pa hočem na drugačni podlagi napisati par vrstic, da bo to imelo bolj privlačno silo, in bo morda zato imelo tudi boljši odmev. Pa ne, da bi tudi ta dopis romal v koš.

Kakor sem že omenil, novic imamo dosti, toda vseh ne bom navedel, pač pa nekatere so vredne, da jih slovenska javnost sliši.

Slovenska naselbina v South Chicagi je precej poznana med Slovenci v širom Amerike, posebno pa še to leto, ko obhajamo zgodovinske dneve obletnic naše cerkve, raznih društev in drugih narodnih pokretov.

Številne slavnostne prireditve, katere so se pri nas zadnje čase priredile, so nas tako navdušile, da nimamo pokoja in si vedno želimo še novih prireditev. Čeravno imamo dela čez glavo, pa si nakopljemo na glavo še več in delamo nove načrte. Pa če naše delo srečno izpade, zakaj ne bi bili navdušeni. Za napredek je vsakdo navdušen, posebno kadar se pokaže uspeh.

V društvenih krogih vedno opazujem izvir delovanja, in iz raznih načel sklepam, kako se je obneslo v enem ali drugem oziru.

Reči pa moram, da v minulem letu se je žrtvovalo veliko denarja pri raznih veselicah, večinoma vse namenjeno v korist društvenega in cerkvenega napredka.

Poleg številnih večjih prireditev, je bila slednja v nedeljo dne 16. sept. Vem dobro, da Vam Chicažanom ta prireditev ni ugajala, ker ste si želeli, da bi ta slovesen sprejem bil prirejen pri Vas v Chicagi.

Ker smo dobili Vašega bivšega priljubljenega Rev. Father Leona v našo sredino za župnika, smo njega prav veseli, in smo mu priredili slovesni sprejem njemu v počast. Zdaj mu pa kličemo, Bog ga živi med nami do konca njegovega življenja!

Nekaj imam še omeniti, kaj se pri nas tajno dela, da si nihče ne upa dati v javnost, dokler ne pride čas prireditve, da bi tako napravili bolj uspešen "surprise". Vohuni in radovedneži pa vse zvejo in udarijo na boben, da naše skrivnosti pridejo prehitro na dan. Najbolje, da bi take zločince kar pred poroto peljali, da bi se potem poboljšali. Menda imate pa pri tem tudi Chicažani svojo roko vmes, ker nas Vi sami skušate prekositi z imenitnim nastopom ravno tisti dan.

Kakor se sliši bomo imeli nekaj izvanrednega, kar še ni bilo v naši naselbini, in na kar bomo lahko ponosni. Da povem bolj jasno, naj omenim, da Florijanci v naši fari bodo imeli "Slovesni društveni sprejem" v nedeljo dne 7. oktobra, za kar je že pripravljenih dva ducata mladih in krepkih fantov in deklet, kateri se bodo zavezali pod društvenim praporjem h K. S. K. J.

Pa kaj neki mislite, kakšni obredi bodo to? Menda jim ne bodo oči zavezali, ali pa z biči po njih udrihali. Bog obvari kaj takega. Nekaj Vam pa povem, da eden bo ubit; pa se nič ne razburjajte — kajti to bo v naše veselje, ker pravijo, da bomo imeli pristno po hrvatskem običaju na ražnju pečenega janca. Meni se že zdaj skomina po njem.

Za postrežbo bodo še vsakovrstne udobnosti, tako, da bo lahko vsakdo našel zabavo po svojem okusu. Za mlade bo igral "Slovenski Trio", za starejše če ne bodo plesali, bo pa pripravljena posebna zabava, (iz Kalifornije).

Torej kateri si želijo društvenega vživanja, naj se gotovo udeležijo te prireditve dne 7. oktobra, v cerkveni dvorani sv. Jurija v South Chicagi. Posebno člani in članice društva sv. Florijana ne pozabite se udeležiti te prireditve. Tudi vsi drugi sosedje so nam dobrodošli, če prav pridete iz Slovenskega Rima, ali iz Ameriške Ljubljane, Vas radi sprejmemo. Pa tudi Vi g. urednik se pridružite.

Z iskrenim pozdravom pričakujemo, da se snidemo v nedeljo 7. oktobra v South Chicagi.

K. M.

—o—

POTOVANJE V CHICAGO. — PRVE DNI V CHICAGI.

(Konec.)

Chicago, Ill.

Poštni vlak navadno najhitreje vozi, tako je vozil tudi poštni vlak X-19. Ni se vstavil na vsaki postaji, toda le na večjih postajah, kjer so oddali ali sprejeli poštno pošiljatev. Poleg poštnih vozov je bil samo en potniški voz, kateri je peljal največ potnikov naravnost do Chicage.

Okrog 10. ure je deževanje ponehalo in nebo se je pričelo jasniti. Solnce je posijalo iz oblakov in kmalo razgnalo tudi meglo, katera se je vlegala na zemljo. Obetala se je zelo prijazna vožnja, kakor nalašč za opazovanje narave. Sicer jo je pa vlak tako brisal, da je bilo težko slediti predmete v bližini. Okolica v daljavi je bilo lažje opazovati.

Ko smo zapustili Sandusky in potem vozili dalje po ravnini, sem sedel pri oknu in opazoval pokrajino na desni strani. Naenkrat vlak prične voziti ob jezeru, vedno bliže in bliže ob obrežju. Ko se ozrem na levo stran, pa tudi tam opazim, da se vidi voda prav poleg ob vlaku. V naglici sem se razburil. Mislil sem, da je vlak zavozil iz tira in da smo že plavali po valovih, in dalje do dna v globokem jezeru.

Končno pa pristavim glavo bliže k oknu in opazim, da je bil železniški nasip izpeljan skozi del jezera, to pa je na prvi pogled izgledalo prav kakor bi se vozil z ladjo po vodi. Opomnil sem svojega tovariša na ta zanimivi razgled, za kar se je tudi on ravno tako zanimal.

Vlak je vozil dalje v hitrosti, 50 do 60 milj na uro. Širna ravnina se je včasi spremenila v nekoliko valovita tla, tako, da je bilo pričakovati večjih hribov, a končno se je zopet pokazala širna planjava, kakor daleč je neslo oko.

Ob 3:30 uri popoldne spregovodnik zakliče: "Pribajamo v Chicago!" Urno se vsi potniki pričnemo pripravljati, da zapustimo vlak, poteklo pa je še skoro deset minut, predno je vlak zapeljal na pravo mesto na La Salle postaji.

Ko izstopimo, se poslovim od tovariša sopotovalca, s katerim sva se na vlaku seznanila in med celo vožnjo imela zabavo. Potem pa grem na cesto in se vsedem na prvi "taxi cab", ki je čakal pred vrati. Vprašam voznika: "Ali veste kje je West 22nd Street?" "To pa prav dobro vem", se odreže voznik. "Dobro, potem pa kar poženite", velim. Fant je pa potem tako vozil, da sem kar gledal, zdaj na desno, zdaj na levo, kedaj nas bo policaj vstavil. Končno pa srečno privozi do 1849 W. 22nd Street.

Ko izstopim, še enkrat pogledam, ali je to prava številka, ko se prepričam da je vse

(Dalje na 3. str.)

Klin s klinom. — Majk pošlje svojemu prijatelju Jimu iz nagajivosti nefrankirano pismo z naslednjo vsebino: "Meni se godi dobro . . .!" Nekaj dni nato privali ekspresni uslužbenec na Majkovo stanovanje velik in težak zaboj, od katerega je moral Majk plačati precejšno svoto za prevoznino. Ko zaboj odpre, najde v njem velik kamen in listič, na katerem so bile besede: "Dragi Majk! Ta kamen se mi je odvalil od srca, ko sem čital, da se ti godi dobro."

* * *

Prazen izgovor. — Bizjak (sinku, ki je prinesel slabo šolsko spričevalo domov): "Kako je to, da si ti vedno tako slab v šoli?"

Sinko: "Veš, papa, učitelj me vedno zamenja z mojim tovarišem Vizjakom."

Bizjak: "No, ali ima ta boljše spričevalo?"

Sinko: "Ne, papa, tudi ne..."

* * *

Pretkani mesar. — Mesar (sosedovemu sinku): "Slišiš, Jurček, pridi k meni! Ali rad ješ kranjske klobase?"

Jurček: "Zelo rad."

Mesar: "Prav rad bi ti dal eno, ali ne morem najti ključa od shrambe."

Jurček: "Saj lahko kar s strehe zlezem v shrambo."

Mesar: "O ti potepin! Torej si ti tisti, ki mi je požrl vse klobase . . ."

* * *

Ciganska. — Kmet: "Kadar te uš ugrizne, pa sežeš pod srajco in vedno izvlečeš živalico ven. Kaj nikdar ne sežeš po strani?"

Ciganček: "E, četudi postrani sežem, ujamem uš . . ."

* * *

Razgovor o grdem stricu. — Mirica: "Čuješ, mamica, ali je ljubi Bog ustvaril tudi našega strica?"

Mati: "Tudi."

Mirica: "No, potem pa se je moral ljubi Bog zelo smejati, ko je videl, kaj je napravil..."

* * *

Kvartopirski strokovnjak. — "Kako je to, Čebulovec, da v loteriji vedno izgubiš, pri kartah pa vedno dobiš?"

"Veš, loterije ne morem mešati . . ."

* * *

Nestrpnost. — Stara deklica (gospodu, ki lovi ribe na trnek): "Gospod, ali ne postanete nestrpni, če nobena riba ne ugrizne v vabo?"

Gospod: "Ne! A vi?"

* * *

Statistika. — Dva dijaka sta debatirala, kaj je boljše, lokomotiva ali avtomobil. Kar se odreže eden izmed nju: "Po mojem je lokomotiva boljša. Kadarkoli sta se še doslej auto pa lokomotiva sprijela, je bila lokomotiva vedno zmagovalec."

PODLISTEK

Drobtine s potovanja v domovino in nazaj.

To napačno naziranje o Osrednjem gorovju je vzrok, da ima Balkanski polotok svoje današnje ime. Vzhodni del centralnega gorovja je imel v starem veku ime Haemus in ta del se je vzpričo bližine Carigrada največkrat imenoval; bil pa je tudi iz zgodovine najbolj znan. Raziskovalci v začetku XIX. stoletja so zvedeli, da se imenuje Haemus sedaj — Balkan. Tako je dal pod vplivom napačnega naziranja o Centralnem gorovju geograf A. Zeune l. 1808. polotoku ime Balkanski polotok (Balkanhalbinsel ali Haemushalbinsel).

Slednje ime, ki je turškega izvora, pa vrhu tega ni točno. Balkan pomeni v turškem jeziku "gorovje"; turško prebivalstvo imenuje tako še vedno vzhodni del starega Haema, del, ki je najnižji in najneznatnejši. S tem splošnim imenom pa označuje tudi vsako gorovje, ki mu ne ve posebnega imena. Slovani imenujejo stari Haemus z nazivom Stara Planina; to ime je edino točno, dasi se dandanes v znanosti splošno rabi ime Balkan za vse gorovje.

Tako ima Balkanski polotok svoje današnje ime po gorovju, ki ni niti največje niti najvišje, niti v kateremkoli oziru najimenitnejše, po gorovju, ki se v resnici niti ni imenovalo s sedaj vpeljanim imenom. Kljub temu se bo sedanje ime pač obdržalo, dasi ga skušajo nekateri slovanski geografi nadomestiti z nekoliko točnejšim "Staroplaninski polotok", nemški (Theob. Fischer, H. Wagner, K. Oestreich) pa z nazivom "Južnovzhodnoevropski polotok" (Sudosteuropaische Halbinsel).

Balkanski polotok ima zelo ugoden svetovno-geografski položaj, kajti nahaja se nekako na meji treh kontinentov: Evrope, Azije in Afrike. Z Evropo je zraščen na svoji široki severni strani, kamor nudi zlasti Donava ugodno prometno pot; z Azijo ga vežejo ozka morja, skozi katera posredujejo promet po eni strani morski ožini Bosporska (666 m) in Dardanelska (1300 metrov širine) ter Marmarsko morja, po drugi pa izredno razvito Egejsko morje, ki tvori s svojimi neštetimi otoki naraven most do Male Azije. Bližina Afrike pa je posebno važna zlasti z ozirom na okolnost, da je Balkanski polotok najbližji ravno Egiptu s Sueškim prekopom, ki je postal v zadnji dobi ena najvažnejših žil svetovnega prometa in ki bo vzpričo napredujočega kulturnega in gospodarskega razvoja, v katerem se nahajata Afrika in južna Azija, v bližnji bodočnosti v tej vlogi brezdvomno še znatno napredoval. Znaki posredovalnega svetovnega položaja se kažejo v zgodovini polotoka, ki se odlikuje po številnih izpremembah in mnogoterih političnih, kulturnih in etnografskih vplivih, ki so se tu križali.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, nje lega, meje in površinski značaj.

Po zunanjem orisu ima Jugoslavija v glavnem obliko enakostraničnega trikotnika, ki so mu odbiti vsi trije ogli. Še boljša je primera s ploščato elipso, nekoliko vtisnjeno proti Jadranu. Njena dolžina znaša na najdaljšem mestu (SZ—JI) (kratico I —iztok—rabimo v tem članku namesto V —vzhod—v svrho edinosti s Srbohrvati) 950 km, a širina na najširši črti od severovzhodne banatske meje do srednjedalmatinskih otokov 450 km. Mesto, ki je od vseh mej nekako najbolj oddaljeno, torej nekako geometrično središče države, je Srebrenica v vzhodni Bosni.

Nadalje na sever sega jugoslovansko ozemlje s severno mejo Prekmurja, in sicer malo manj ko do 47. stopnje severne zemljepisne širine; najjužnejša točka leži jugozapadno od Bitolja, nekoliko južneje od 41. vzporednika. Jugoslavija leži tedaj na sredi med severnim tečajem in ravnikom. — Najvzhodnejša točka se nahaja v povirju Bregalnice na meridijanu 23 st. 9' vzhodno od Greenwicha (najvzhodnejši večji tamkajšnji kraj je Pehčevo), najzapadnejša točka je na Rateškem razvodju zapadno od Kranjske gore 13 st. 42' vzh. dolžine.

Časovna razlika med skrajnim vzhodom in skrajnim zapadom Jugoslavije znaša nekaj nad 36 minut. V železniškem prometu računa Jugoslavija v tako imenovanem srednjeevropskem času, to je po 15 st. vzhodne dolžine od Greenwicha.

Razlika v dolgosti dneva med najsevernejšo in najjužnejšo točko Jugoslavije znaša toliko, da imajo ob poletnem solčnem obratu, to je 21. junija, prebivalci v severni Sloveniji za okroglo 42 minut daljši dan in 21. decembra za istotoliko daljšo noč nego oni na jugu pri Bitolju.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st Str., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnine, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ SLOV NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

v redu, odprem vrata in vstopim. Mr. Jerich, urednik, mi pride ravno nasproti, in po petih letih, od kar sva se zadnjič videla, sva se vendar še poznala. Ko se primerno pozdraviva, se pogovarjava dalje o raznih zadevah. Med tem časom sem pa pozabil na voznika, ki je nestrpno pisal in računal koliko milj je prevozil in koliko zaslužil. Končno me sam opomni, da on ne vozi le za dobro voljo in mi pomoli spisani račun. Hitro sežem v žep in odpravim nestrpneža, kateri se potem zahvali in priporoči.

Nato mi je bila odkazana mala sobica "office", kjer sem takoj poskusil kako bo z novim delom; bil sem pa takoj prav zadovoljen. Čitati, pisati: pisati, čitati, to se ponavlja vsaki dan v uredniškem uradu. To pa je seveda, zelo zanimivo.

Na 2019 West 22nd Street mi je bilo odkazano stanovanje, kjer sem pa v veliko začudenje našel svojega komarada, Franka Končana, soseda iz Horjula. Zelo sem bil vesel, da sem tudi v stanovanju našel enega starega znanca.

V petek 21. sept. zvečer sem ga prosil naj gre z menoj v mesto, da poiščeva kje bi se mogel vpisati v višjo šolo. V žalost pa najdeva, da javne šole so odprte le prve štiri dni v tednu. Torej morala sva se vrniti, in šele prihodnji torek, 25. sept. se mi je posrečilo, da sem našel pravo šolo, v kakoršno sem želel vstopiti. To je velika šola "Englewood High School", daleč na južni strani mesta. Smatra se za četrto od največjih šol za večerni pouk v Združenih državah. Tudi učitelji v tem zavodu so zelo prijazni. Torej to bom nadalje obiskoval za eno leto, da dovršim celi kurz za high school.

V nedeljo popoldne 23. sept. sva pa z mojim prijateljem Končanom porabila čas, da sva nekoliko ogledala mesto. Ko sem ga vprašal, kje je Chicaški muzej, mi odgovori, da on je bil že notri, nato sem ga prosil, da bi ogledala vsebino teh zgodovinsko zanimivih predmetov v notranjščini. Podava se po najbližnji poti, po nadzemeljski železnici, kar me je tudi zanimalo, sem se prvič vozil po zračni železnici.

Razmere v Chicagi na splošno, so pa skoro prav tako kakor v Clevelandu. Cene raznim predmetom so v gotovih slučajih nekoliko dražje, nekaterim predmetom pa tudi ceneje kakor v Clevelandu.

West 22nd Street izgleda skoraj prav tako kakor St. Clair v Clevelandu. Ko sem prvič hodil po tej ulici, se mi je zdelo, kakor da bi hodil po St. Clairju, samo ljudje so bili drugi. Pogrešil sem Mr. Bobka in Kundeta, s katerima smo si bili prav dobri prijatelji; zato bi me pa prav veselilo, ako me ob priliki obiščeta v Chicagi. . . — Hej, Kunde! Le pridi, Te bom dobro pogostil.

Torej še enkrat pozdravljam vse znance in prijatelje, kateri čitate naš list "Amerikanski Slovenec". Zdaj sem precej zaposljen v novi službi, toda ob priliki, ko bom imel kaj posebnega poročati, bom že napisal par vrstic za naše čitatelje.

Frank Rožnik.

—o—

PISMO S POTA.

Cleveland, Collinwood, O.

Prav lepo se zahvaljujem Rev. Milanu Slajetu za prijazno priporočilo v cerkvi, za list Amer. Slovenec. Ravno tako se zahvaljujem tudi vsem drugim, ki ste mi bili naklonjeni in pomagali z delom za naš list; posebna hvala pa še družini Gliha, ker ste se toliko potrudili in mi razkazali celi Collinwood.

Mora se priznati, da Cleveland ima zelo lepe parke. Zelo žalostno pa je v Collinwood School Parku. Tu se je zjokala že nekatera mati, ker je pred 20 leti zgorela šola in s poslopjem vred tudi skoro vsi učenci in učiteljice. Požar je umoril nad 300 mladih življenj. Med njimi je bilo tudi okrog 30 slovenskih otrok. Zdaj so pa na tem prostoru postavili park in lep spomenik, v spomin te grozne nesreče. V sredi parka se pa nahaja malo jezero, in ribice plavajo v njem. Kdor pride v Cleveland, naj gotovo ne pozabi, da si to ogleda.

V Collinwood slovenska župnija prav dobro napreduje. Ravno te dni so dovršili z gradbo nove šole. Poleg šole se nahaja tudi lep in velik prostor, kjer se morejo otroci igrati v prostih urah.

Glede delavskih razmer je tudi v Clevelandu bolj slabo. Sicer je tu zelo veliko tovarn, nekatere delajo redno, druge pa le nekaj dni v tednu. Veliko delavcev je brez dela.

Po St. Clairu se pa nahajajo skoro sami slovenski trgovci, prav kakor v Ljubljani po Dunajski cesti. Slovenske udove so tudi ustanovile svoje društvo. Imajo že 80 članic, in precej močno blagajno. Kadar pride katera v pomanjkanje, pa ji pomagajo v stiski. Če se pa katera omoži, mora plačati kazen $5.00. Na Martinovo soboto bodo imele plesno veselico v Knavsovi dvorani, kamor vabijo vse druge vdove, in seveda, ravno tako pa tudi vdovce.

Zdaj se pa še enkrat najtopleje zahvaljujem celemu Clevelandu za izkazano prijaznost, in vsem Slovencem priporočam list Amerikanski Slovenec, naj gotovo nobena slovenska družina ne bo brez njega.

Vse skupaj iskreno pozdravlja, potujoči zastopnik,

John Kramarich.

—o—

DOPIS.

Pueblo, Colo.

Cenjeni g. urednik! Že zopet Vas nadlegujem s par vrsticami, katere pa prosim, da gotovo priobčite. Poročati imam vesele in žalostne novice.

Nedavno smo igrali igro "Begunka", katera je izpadla prav dobro. Vsi igralci so izborno izvršili svoje vloge. Najlepša hvala vsem igralcem, da so se tako potrudili, in ravno tako tudi cenjenemu občinstvu, ki se je udeležilo v tako polnem številu. Čisti dobiček iz te predstave, se bo porabil za čistenje cerkve Marije Pomagaj.

Pri nas so bile na obisku dobro poznane hčere od Mr. in Mrs. Ponikvar iz Leadville, Colo., in še neki drugi rojak. Prišli so na izlet. Vsi so rekli, da se jim je zelo dopadlo v Pueblo. Tudi nam je bilo dolgčas po njih, ko so odšli nazaj. Zato jih pa zdaj prav iskreno vabimo, da nas zopet kmalu posetijo.

Na bolniški postelji se nahajati dve, nad vse priljubljeni faranki, Mrs. Mary Anžik, ki je bila operirana in je zdaj že doma; in Mrs. Mary Hehler je bila tudi operirana in se zdaj že počuti bolje. Zelo težko so pogrešali obe za časa bolezni, zdaj pa upamo, da se jim povrne ljubo zdravje in bodo zopet srečne in vesele v krogu svoje družine.

Pozdrav vsem naročnikom Amerikanskega Slovenca v naši naselbini, kakor tudi vsem drugim naročnikom širne Amerike in drugod.

J. Meglen.

—o—

NAZNANILO.

Rothbury, Mich.

Ker sem na moj zadnji dopis z dne 8. septembra dobil več vprašanj od rojakov in mi ni mogoče na vsa osebno odgovarjati, zato zdaj na tem mestu poročam sledeče:

"Na vprašanja, kako se prideluje fižol v stročju in kumare, mi ni mogoče podati nikakih zanesljivih podatkov, izven države Michigan. To pa zato, ker se v vsaki državi zemlja razlikuje od zemlje druge države, in tudi podnebje različno. V nekaterih državah bolje uspevajo ene vrste pridelki, v drugih državah pa zopet druge vrste pridelki.

Ako sem prav poučen, so v Združenih državah edini državi, New York in Michigan, ki pridejo v poštev za pridelovanje raznega fižola. Kakor za Mrs. A. P., Charleston, W. Va., tako naj tudi za druge rojake veljajo te besede Seme za fižol v stročju, navadno posamezni farmarji ne pridelujejo, pač pa ga preskrbi družba, s katero podpiše tozadevno pogodbo. Seveda, družba seme zaračuna, kolikor je dnevna cena. Ravno tako je tudi z semenom za kumare.

Ker bom letos slučajno imel nekaj dozorelega stročjega fižola, bom lahko ustregel želji posameznim s tem, da jim pošljem kar želijo, kakor hitro bom omlatil in mi bo čas dopuščal. Toliko dam za enkrat na znanje."

S pozdravom,

R. Snider.

—o—

RAZNI DROBIŽ.

Lepotičenje je bilo znano že davno. Že v starem Rimu so ženske stradale, da so bile tem bolj sloke, nosile so tesne steznike, umetne zobe in lase. Vse kakor danes.

*

Kitajski poštni krogi se zelo zanimajo za foto-telegrafijo in njene možnosti. Kitajci namreč ne morejo v svojem jeziku brzojavljati z Morse-znamenji.

*

Računajo, da je na vsem svetu 450 milijonov konjskih sil vodne moči. Do danes pa je izrabljenih samo 30 milijonov.

*

Tobakov dim cigaret ali pip nima posledic za oči. Slučaji zastrupljenja vida vsled nikotina so le posledica dima cigar.

*

Na šoli za orijentalske vede v Londonu poučuje najtežje afriške jezike ženska, profesorica Alice Verner.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Raznoterosti.

BOGATA NEVESTA PADLA Z 14TEGA NADSTROPJA IN SE UBILA.

New York, N. Y. — Bogata novoporočenca Mr. in Mrs. Charles Dwight Sabim Jr. sta se takoj po poroki podala na potovanje in sta potem ostala par tednov na njihovem posestvu v Middleburg, Va.

Ko se vrneta nazaj v New York, je nekega dne mlada žena sedela pri odprtem konu v svojem stanovanju v 14tem nadstropju. Njen mladi strežnik je pozneje povedal, da je opazil mlado ženo precej bledo, ko je sedela poleg okna. Ko je strežnik odšel iz sobe, nekaj minut pozneje so pa kar naenkrat našli razbito truplo mlade žene spodaj na cestnem tlaku.

—o—

NAJMLAJŠI BOOTLEGGER.

Rockford, Ill. — Dito Manalli, star 13 let, je najmlajši bottlegger, kar jih je še do sedaj bilo pred sodnijo. Kaznovan je bil za $200. ker je prodal en pint prepovedane pijače. Izgovarjal se je pa, da je potreboval denar za nabavo šolskih knjig, ker pa njegov oče ni imel denarja, je bil sin primoran prodati eno steklenico od očetovega zasebnega blaga. Tudi mlajši dobro vedo, kje se najlažje zasluži denar.

—o—

PROFESOR, KI NE MARA BITI PROFESOR.

V Budimpešti so zaprli radi goljufije gimnazijskega profesorja Ferencza Fenyvesa. Državno pravdništvo v Lincu je obvestilo budimpeštansko policijo o čudnem postopanju tega gospoda. Dr. Fenyves je imel v Budimpešti potniško pisarno z imenom "Pestalozzi-Internase-Iroda" in je priredil veliko število počitniških izletov v Avstrijo in Švico. V kopališču Ischlu je vzel v najem vilo "Moltke" in hotel "Rudolfs-Hohe". Pri tem se je izkazal s potvorjenimi priporočilnimi pismi. V službo je sprejel številno osobje, od katerega si je dal izplačati kavcije. Vsa živila so se jemala na kredit. Gostom pa je dr. Fenyves dajal hrano za razmeroma nizko ceno. Povsem naravno, da jih je imel vedno obilo. Podjetje kljub temu ni prospevalo ,vsaj dolgov ni plačeval. Orožniška postaja je dobivala proti njemu stalno kazenske ovadbe. Trgovski svet je oškodovan za 18.800, njegovo osobje pa za 11.500 šilingov. Dr. Fenyvesa je hotelo orožništvo aretirati, pa je pravočasno zbežal v Budimpešto. Kakor iz Avstrije je dobila budimpeštanska policija proti temu čudnemu profesorju številne ovadbe tudi iz Švice.

—o—

KOLIKO MRČESA POBIJE PTIČ.

Vedno bolj prihaja svet k spoznanju, da nudijo ptiči človeštvu velike koristi s tem, ko ubijajo škodljiv mrčes. Neka medicinska revija poroča, da se je izračunalo, koliko mrčesa pride na enega ptiča. Z električnimi aparati so preskusili, koliko teh živalic je prinesel ptič svojim mladičem v gnezdo. Ugotovili so, da je zapustil od 3. zjutraj do 6. zvečer 500 krat gnezdo, da prinese mladičem hrane. Starec in starka sta vsakikrat, ko sta se vrnila, prinesla dvoje živalec, tako da je ta par pobil dnevno 1000 mušic in podobnih insektov. Ptič rabi itak dvainpolkrat toliko hrane na dan, kolikor tehta sam. Seveda se mušice rode sorazmerno hitrejše. Tekom poletja je samo ena muha mati 120 milijonov mušic.

—o—

— Washington, D. C. — V Washingtonu je te dni prišel na policijo na pol slep mož, star 50 let in je izpovedal, da je umoril svojo 19 letno hčer, ker mu je odrekla skuhati zajutrek. Morilec, F. E. Smith je bil zaposljen na neki banki kot čuvaj. Kakor je sam izpovedal, je po storjenem zločinu bežal po mestu, med časom, ko ga je policija že zasledovala.

— Scott Field, Belleville, Ill. — Na zrakoplovnem polju v Belleville, Ill. je W. M. Black našel nesrečno smrt. V času ko se je spustil na zemljo nek zrakoplov, je on stal v bližini na zemlji in pomagal, da se bi zrakoplov lepo polagoma vstavil. Ker pa je med tem časom pihal precej močan veter, je nesrečnega fanta veter pognal naravnost v propeler, kateri ga je seveda, raztrgal na kose.

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

Velik požar v Sremski Mitrovici.

Na večer 4. sept. je izbruhnil v Sremski Mitrovici velik požar. Hotel "Jadran" je zgorel do tal. Pri gašenju požara sta se ponesrečila dva gasilca, več ljudi pa je bilo poškodovanih. Požar je izbruhnil v hoteli okrog polnoči. Strežniško osobje je alarmiralo ves hotel ter gasilce. Toda požar je že objel vse poslopje. V trenutku je bilo na nogah vse mesto, kajti policija je meščanstvo alarmirala s streljanjem. Čez nekaj časa je nastala velika detonacija in vsa streha je zletela v zrak kakih deset metrov visoko. Sledile so še nadaljnje detonacije. Dva gasilca je eksplozija vrgla v zrak, nakar sta padla nazaj v plamen in v groznih mukah klicala na pomoč. Še predno so prišli do njih, je nastala nova detonacija, ki je vrgla v zrak ščitiri gasilce, ki so padli nato na tla. Komaj si je nekaj reševalcev priborilo dohod do njih in jih izvleklo hudo ranjene skozi pogorišče na varno. Za temi detonacijami so sledile nove eksplozije alkoholnih pijač, ki so se nahajale v hotelskih shrambah. Zjutraj je nudilo pogorišče sliko pravega opustošenja in razdejanja. Oblasti so uvedle preiskavo, da bi se ugotovil vzrok tega velikega požara.

—o—

Napad na avtobus.

V nedeljo 9. okt. je bilo v Rušah pri Mariboru veliko število romarjev. Nekaj od teh se je vračalo popoldne iz Ruš v avtobusu g. Ogrina iz Sv. Jakoba v Slov. goricah. Med vožnjo je naenkrat pričelo v avtobus leteti kamenje, ki je razbilo več šip. Avtobus je obstal, v tem hipu se je pa v njem pojavil nek napadalec in zabodel z nožem nekega romarja v levo stran prsi. Napadalca so orožniki prijeli.

—o—

Umrla je

v Ribnici gospa Ana Skubic roj. Zupančič, mati tamkajšnjega dekana in oblastneega poslanca g. Antona Skubica. Dosegla je starost 90 let.

POZOR NAROČNIKI-CE!

Vsem onim, ki naročajo list "Amerikanski Slovenec" svojim domačim, ozir. prijateljem in znancem v stari kraj, naznanjamo, da je večim potekla naročnina. S pošiljanjem lista v stari kraj so veliki stroški. Treba je list drago frankirati, to je dajati nanje znamke, in to mnogo stane. Radi tega prosimo, da naj vsi taki kolikor mogoče točno naročnino poravnajo. Ako jim ni mogoče ravno tedaj, ko naročnina poteče, naj to sporoče upravništvu, da se jih za tako naročnino počaka in da se list v stari kraj ne ustavi. Upravništvo rado počaka za naročnino, samo če je o tem obveščeno. Ako ni, se seveda list ustavi, ker s pošiljanjem lista v stari kraj so, kakor smo že omenili, veliki stroški.

Naročniki(ce) po Ameriki imajo zaznamovano poleg svojega imena na naslovu, do kedaj je njihova naročnina plačana. Prva številka znači mesec, druga leto. Po tem lahko vsak naročnik razvidi, kedaj mu naročnina poteče. Ako v takih slučajih naročniki točno pošljejo sami svojo naročnino na upravo lista, s tem listu in podjetju mnogo koristijo. Komur pa naročnine ni mogoče poravnati ravno v času, ko mu poteče naročnina, naj blagovoli o tem obvestiti upravništvo lista in rade volje se ga bo počakalo za naročnino do časa, ko bo v stanu isto poravnati.

Upamo, da bodo dobri in blagi naročniki našega lista te vpoštevali in v tem oziru sodelovali. Za vsako naklonjenost v tem oziru se vsem že v naprej zahvaljujemo.

Uprava "Amer. Slovenca".

V IN IZ
JUGOSLAVIJE
preko Cherbourga in Bremena
na največjem in najhitrejšem nemškim parnikom
COLUMBUS
ali s kakšnim drugim parobrodom omenjene črte.
Samo 7 dni preko morja.
Izvrstne kabine tretjega razreda, samo sobe.
TIKETI ZA SEM IN TJA PO ZNIŽANI CENI
Za informacije vprašajte katerikoliga lokalnega agenta ali 130 W. Randolph St., Chicago.
NORTH GERMAN LLOYD

NOTARSKA DELA
kot kupne pogodbe, zemljiške prepise, pooblastila, dolžna pisma, vknjižbe (intabulacije), izbrisne izjave, oporoke (testamente), prošnje za automobilske licence, preskrbim potne liste jugoslovanskim podanikom za v stari kraj, izdelujem afidavite za dobavo svojcev v Ameriko in vsa druga notarska dela za tukaj in stari kraj izvršujem zanesljivo in točno za ameriške rojake. Vse informacije brezplačno. —
JOHN JERICH
— SLOVENSKI NOTAR —
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

POZOR! ČITAJ!

Sedaj imam najboljša različna zdravila, katera prekosijo vse druga na svetu, če vam lasje odpadajo ali ste jih že izgubili in če je le še mah na glavi vam popolnoma zopet zrastejo. Toraj ne odlašati, da ne bo prepozno. Od Bruslin tinkture postanejo sivi lasje v osmih dneh popolnoma naturni kakor v mladosti, prahute, luskine, srbečica na glavi ali drugod se odstrani v treh dneh. Wahčič Fluid ozdravi najstarijii Reumatizem in trganje po kostch v kratkem času. Najboljša zdravila zoper rane, opekline, kraste, furove, lišaje in drugo na koži, kurje oči, bradovice itd. Ta zdravila in še druga se dobijo samo pri meni. Vsakemu $5.00, kateri bi brez uspeha rabil. Pišite po brezplačni cenik.
JACOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.

JOS. SNIDER
v zvezi z
Hartford Undertaking Co.
1455-57 Glenarm St., Denver, Colo.
Keystone 2779 South 3296
se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

AKO STE SE PRESELILI
ali če ne dobivate Glasila na pravi naslov, to vedno takoj sporočite upravi "Amer. Slovenca" in zraven novega naslova vedno pošljite tudi stari naslov, ker s tem prihranite upravništvu mnogo dela.
RABITE TA KUPON,
katerega izrežite in pošljite na upravo.
Sporočam Vam moj novi naslov, ki je:
Ime .....
Naslov in mesto .....
Moj stari naslov pa je bil:
Ime .....
Naslov in mesto .....
Sem član(ica) društva štev. .....

Kalifornijsko grozdje in mošt
Obrnite se za grozdje ali mošt k nam.
Sode in druge potrebščine dobite pri nas.
Lawrence Lotrich & Joseph P. Kristan
RAZPEČEVALCI KALIFORNIJSKEGA GROZDJA.
1937 So. Trumbull Ave. 1819 West 22nd Street
Tel.: Rockwell 8426 Tel.: Canal 6446
CHICAGO, ILL.

Illington Studio
JOHN F. GLOMB, Prop.
— FOTOGRAFSKI ZAVOD —
2006 West 22nd Street (Near Robey St.)
Phone: Canal 1807.
Izdeluje vsakovrstne umetniške slike, ročno slikanje in povečanje.

Žena z zaprtimi očmi

Pierre l'Ermite. - Poslovenil dr. Lovro Sušnik.

Vendar pa ji bo to jutro še sledil, ponavljajoč sam pri sebi, kakor vsi slabiči, da topot gotovo zadnjič. . ., zakaj začel je imeti že dovolj. . ., preveč. . . te oblastne in hudobne Melanije itd.

"Tak požurite se!" vpije kuharica. . ." "Cigaro pokadite takoj. . ."

"Še malo ne. . ., je predobra!. . . prihranim jo . . ."

"Ah, če hočete . . ., ti moški so blazniki..."

In že sta oba v Marijini sobici Soba sama ju ne zanima več, jo že poznata.

Kovčeg je edini cilj. . .

Brž poskusi Melanija ključe. . . Kakšna sreča!. . . popolnoma se prilegajo. . . Kovčeg je končno odprt in že po prvem pregledu zažari kuharičin obraz veselja

Kovčeg do vrha poln perila. . . in to nikakor ne poselskega, temveč finega perila, vezenih robcev, elegantnih bluz, srajc z — uničujoč dokaz — dokaz — začetnicami, ki niso Marije Durand. . ., marveč R. C. ali pa samo R. . . ali nekaj sličnega tistemu, kar nazivajo plemenitaši grb. . .

Sta tu posebno dve imenitni listnici, izmed katerih je morala pripadati ena letalskemu častniku — notri je še njegova slika, — zlat pečatni prstan in par rjuh, okrašenih z luknjičastim robom. Melanija izbere pohlepno, nervozno nekaj robcev, prevleko za blazino z malim, modro vezenim grbom v oglu.

"S tem imam dovolj!. . ."

"Brez dvoma!"

"Celestin, pomagajte mi sedaj dejati vse nazaj na pravo mesto. . . Kaj imate, da me tako glupo gledate in držite križem roke...?"

In res je Celestin nerodno in kadeč naprej cigaro enostavno gledal, ne da bi se udeleževal kakorkoli nasilnega odpiranja kovčega. Vendar ne more odreči, da ne bi pobral zavitkov perila s poda; podaja jih brez vsake gorečnosti Melaniji, ki jih vsa razvneta, skoraj temnordeča kopiči, da se Bogu smili. Je ga toliko, da se zdi nemogoče, da bi šlo v ta kovčeg. Tako pritiska in spet pritiska Celestin z močnim kolenom in široko stegnjenima rokama. . ., pa še Melanija pridene svojo težo. . . Slednjič obe ključavnici pri žabici zopet lahko primeta.

A pri Celestinu se je pojavil drug pomislek: Kako naj se spravijo nazaj robci in prevleka za blazino, potem ko jih bodo pokazali gospej. . .?

"To je sila enostavno. . ., sploh jih ne bomo devali nazaj!"

"In ako Marija to opazi. . .?"

"Odgovorim ji, da naj jih gre k policijskemu komisarju zahtevat nazaj. In garantiram, da si bo pač rajši premislila!. . ."

Nekaj minut na to je Melanija že doli pri gospej, ki takoj ugane in nič ne skriva svoje razdraženosti, da jo tako brez prestanka nadleguje in spravljajo v zagato, da bi se morala odločiti. . ., ona, ki jo je sama neodločnost.

"Gospa, zahtevali ste od mene dokazov, ki bi čisto nič ne prizadevali gospoda Ludovika. . ., prinašam jih nekaj za vzorec. . . Poglejte!. . ."

Zmagoslavno raztegne Melanija pred gospo Hughe prevleko za blazino z lepim grbom in elegantne robce . . . In rezko razlaga uspehe svojega preiskovanja:

"Je jih za petdeset kil takšnih-le! . . . Perilo, kot ga gospa ni nikoli imela. . . in ga nikoli ne bo!. . . Kaj ne, Celestin, perilo predsednika republike! . . ."

"Jaz se na to ne spoznam. . ., ampak zdelo se mi ga je vse polno. . . izvrstnega!. . ."

"In to z začetnicami, ki niso na noben način njene!. . ."

"Kaj torej sklepate?" vpraša gospa Hughe.

Melanija spusti roki:

"Pa to je vendar jasno ko beli dan! . . . Kaj drugega, kot da imamo pred seboj nesramno tatico. . . Sedaj razumem, zakaj zatrjuje, da ni še nikoli služila. . . Zato, da ne bi vprašali za podatke pri hiši, kjer so jo spodili. Kajti da je služila, to je čisto gotovo!"

"Razen če. . ." vrine Celestin.

"Razen če. . .?" ponovi gospa Hughe.

"Oprostite, da sem to rekel. . ., hotel bi vzeti besedo nazaj . . ."

"Recite!. . . Recite!. . ." zakliče gospa Hughe, ki je čezdalje bolj razburjena. "Nismo v času, ko bi mogli trpeti, da nam kaj zamolčite."

Razen če ni Marija čisto enostavno ena tistih deklet iz Monmartra. . ., katerih posel zahteva lepo perilo. . ."

"A to bi imelo njene začetnice."

"Oh, tamkaj v smeri proti ulici Veron pri trgu Pigalle so starinarji, pri katerih dobite, kar hočete, če le ne gledate preveč na takšne podrobnosti."

"In ker je gospod Ludovik," nadaljuje Melanija, "če ne zamerite gospa, imel napako, da je tičal vedno v onem okraju. . ."

"Saj ne hodi več tja!. . ."

"Mu ni treba več. . . Gospod jo je pripeljal semkaj!. . . Čemu bi hodil v mesto? Sicer pa imamo v vsaki izmed obeh podmen opraviti z blodnico, ki se je je treba takoj iznebiti. . . ali pa spremeni hiša ime . . . A potem jaz ne obstanem več!"

Nastane molk. . . Melanija prekriža roki na prsih:

"Resnično, vprašujem se, na kaj more gospa še čakati!. . ."

"Povedala sem vam že. . . Čakam, da odpotuje gospod Ludovik zopet v Pariz. Nočem doživeti škandala v svoji hiši. Ko bo prišel moj sin nazaj, bo vse to končano. . . in stal bo pred dovršenim dejstvom."

"Do katerega trenotka bomo morali torej še obdržati ta . . . gnoj?"

"Melanija, nič grdih besed; to me zmeraj žali. Prosim vas miru do jutri zvečer ali do ponedeljka zjutraj najkasneje. . . Moja dobra Melanija, pomislite, da sem stara. . ., da me ta razburjanja zlomijo. . . Saj vendar ni težko pri meni služiti!. . . Nisem zlobna. In ravno jaz se moram nameriti na . . ."

" . . . eno Marijo Durand!. . . Končno sem imela potrpljenje do sedaj. . . Potrpela bom zavoljo gospe še oseminštirideset ur. . . Toda ne več!. . . Zakaj gospa ne ve, kako težko je za pošteno ženo biti brez prestanka v stiku s takšnimi bitji!. . ."

"In njeni ključi. . .?" vpraša Celestin.

"Oh, treba jih je le vreči na mizo v obednici, kjer je bila njena torbica. Mislila bo, da so padli ven. . . In potem pa naj misli navsezadnje, kar hoče! Če ji ne bo prav, ji spravim s svojimi pomijami njen puder z obraza."

"Melanija, lepo vas prosim še enkrat!. . . Ne veste več, kaj ste mi obljubili?. . ."

"Da. . . da. Vem! Poglejte! . . . Se že vrača, ta svetohlinka. . . No, pridite vendar! Ne vem, kako je to, ampak zmeraj jo imam pred očmi . . ."

Naročite knjige iz seznama Naših knjig.

II.
POVESTI IN ROMANI.

Slike. Ks. Meško. Zbirka kratkih, zanimivih črtic 1.00
Slovanska knjižnica. 57, 58, 59. snopič. — Povesti s potovanja. Koroteanske povesti ..... .75
Sorodstvo v prvem členu. Povest ..... .45
Spake. Dr. N. Korun. Kratke, vesele dogodbice 1.00
Stezosledec. Povest iz ameriškega življenja ..... .35
Svetloba in senca. Dr. Fr. Detela. Kmetska povest ..... .60
Svetobor. P. Bohinjec. Povest iz konca 11. stoletja. ..... .60
Šopek samotarke. Manica Komanova. Kratke povestice. ..... .50
Tarzan in svet. E. R. Burroughs. Roman. 1.00
Štiri leta v ruskem ujetništvu. Jos. Grdina. Doživljaji vojnega ujetnika. 2.50
Taras Buljba. Povest iz Rusije. .75
Tarzanov sin. E. R. Burroughs. Roman. 1.00
Tarzanove živali. E. R. Burroughs. Roman. 1.00
Tatič. Fr. Bevk. Povest samoobtoženca ..... .75
Tiho jezero. Povesti za slovensko mladino. ..... .95
Tik za fronto. D. Feigel. Kratke črtice, vesele vsebine ..... .80
Tokraj in onkraj Sotle ter tam preko. Frid. Žolna. Domorodne hudomušnice. ..... .65
Trenotki oddiha. Več zanimivih povesti. ..... .40
Troje angelskih češčenj. Dr. Jos. Vošnjak. Kmetska povest. ..... .35
Tujski promet. Dr. Fr. Detela. Dolenjska povest. 1.00
Tunel. B. Kellermann. Zelo napet roman. 1.25
Turki pred sv. Tilnom. Julij Slapšak. Zgodovinska povest iz turških časov. ..... .65
Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb. Zgodov. povest. 1.00
Venec slovanskih povesti. Prevodi iz raznih slovanskih jezikov.
5. knjiga. — Lux in tenebris lucet. — Moč ljubezni. — Že zopet. — Glasovi iz groba. Noč v gozdu. — Izdajalec. — Gozd šumi. — Dva husarja. .60
6. knjiga. — Črtice z ogljem.— Ta tretja. — Poroka po pomoti. ..... .60
Vera. Olga Waldova. Roman iz ruščine. ..... .75
Viljem Hauffove pravljice. — Fr. Nedeljko. ..... .45
V libijski puščavi. A. Conan Doyle. Roman. ..... .50
V oklopnjaku okoli sveta. Robert Krafft. 1. in 2. del; vsak del po .75
V petih letih okrog sveta. Josip Lavtižar. Doživljaji avstrijskega ujetnika. 1.00
V Petrograd. L. Stiasny. Potopisne črtice. ..... .75
Vstajenje. Rudolf Vrabl. Povest. .25
V tujih službah. A. Jirasek. Povest iz češčine. ..... .95
Vzori in boji. Jože Debevc. Popis dijaškega življenja. 1.50
Zabavna knjižnica, XXIV. zvezek. — Zločinci. — Madež. — Mojster Roba. — Mladih zanikarnežev lastni življenjepisi. Zelo zanimive povestice. ..... .75
Zadnja na grmadi. Fr. Jaklič. Zgodovinska povest iz ribniške doline 1.00
Zadnja kmečka vojska. A. Šenoa. Zgodov. povest iz kmečkih vstaj l. 1573 ..... 1.50
Zadnja pravda. J. S. Baar. Češka povest ..... .85
Zadnji dnevi velikega mučenika. B. Franko. Povest iz misijonskega delovanja v Sev. Ameriki .45
Zadnji dnevi v Ogleju. Roman iz petega stol. po Kristusu. ..... .85
Za milijoni. A. K. Green. Zelo zanimiv roman. ..... .75
Zapiski iz mrtvega doma. A. M. Dostojevski. Roman. 1. in 2. del. Vsak del po. 1.25
Zaročenca. A. Manzoni. Milanska povest iz 17. stoletja. 3.00
Zbirka narodnih pripovedk. J. P. Planinski. 1. in 2. zv. Vsak po .35
Zbrani spisi. Jos. Pagliaruzzi-Krilan ..... .75
Zgodba o nevidnem človeku. H. G. Wells. ..... .50
Zgodbe kraljeviča Marka. — Fr. Milčinski. ..... .60
Zgodbe Napoleonovega huzarja. A. Conan Doyle. Zanimiv roman iz francoskih časov. 1.50
Zgodbe zdravnika Muznika. Iv. Pregelj. Zgodov. povest ..... .55
Zgodbe napoleonskega vojaka. Napeti vojni doživljaji francoskega vojaka ..... .75
Zgodovinske anekdote. Dr. V. Šarabon 1., 2. in 3. zv. Vsak po .35
Zločin v Orcivalu E. Gaborian. Roman ..... .75
Zmisel smrti. Pavel Bourget. — Franc. povest izza svet. vojne .75
Znamenje štirih. A. Conan Doyle. Londonska povest. ..... .35
Z ognjem in mečem. H. Sienkiewicz, Povest iz davnih dni s slikami. 3.50
Zvonarjeva hči. E. Miller. Povest .65
Živ pokopan. A. Bennet. Povest. .50

ZNANSTVENE IN POUČNE KNJIGE.

Abecednik za ameriške Slovence. Rev. Kaz. Zakrajšek. ..... .45
Ajdovski Gradec. Dr. J. Tominšek .20
Amerika in Amerikanci. Rev. J. M. Trunk. 3.00
Ameriški Slovenci, kaj hočemo. A. Tomeç. ..... .05
Analiza duševnega obzorja otroškega in duševlovni proces učenja. H. Schreiner. ..... .50
Antični in moderni svet. Tadeus Z. Zielinski. 1.00
Boj za Koroško. Dr. Val. Rožič. Spominska knjižica ob 5 letnici koroškega plebiscita. ..... .75
Bon Ton. Pouk o lepem vedenju. 2.50
Breskev in marelica. Pouk, kako ju vzgajajmo in oskrbujemo. M. Humek. ..... .40
Cerkniško jezero in okolica. M. Kabaj. Z zemljevidom. 1.85
Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje. ..... .25
Denar. Dr. Karl Engliš. Poučna narodno- gospodar. razprava. ..... .75
Dictionary, Webster's, New Standard. 1.00
Dictionary, Webster's, Vest Pocket. ..... .30
Določanje žive teže pri govedu, brez tehtnice. ..... .35
Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo, in krasimo. M. Humek. 1.50
Domači zdravnik, po naukih in izkušnjah župnika Keippa. 1.50
Domači živinozdravnik. Franjo Dular. 1.25
Državljanski katekizem, o pravicah in dolžnostih ameriških državljanov ..... .25
Franc Pirec, apostolski misijonar med Indijani v sev. Ameriki. Njegovi doživljaji. ..... .35
Friderik Baraga, prvi slovenski apost. misijonar in škof med Indijani v Ameriki. ..... .45
Gospodarska geografija. Dr. Vinko Šarabon. 1.25
Gospodinjstvo. S. M. Lidv. Purgaj. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. 1.25
Gradjanski Katekizam, o pravima i dužnostima američkih gradjana. ..... .10
Grško-slovenski slovar. Anton Dokler. 5.00
Higijena na kmetih. ..... .75
Hrvatska čitanka. Dj. Kutuzović. 1.50
Idejni predhodniki današnjega socijalizma in komunizma ..... .75
Italijanščina za Slovence. V. Bandelj. 1.00
Izpovedi socijalista. Od socijalizma do duhovništva ..... .60
Kako si ohranimo ljubo zdravje. Dr. Herman Vedenik. ..... .25
Kitajci in Japonci. Jos. Stare. Življenje in šege narodov daljnega Vzhoda. ..... .45
Kletarstvo. B. Skalicky. 2.00
Knjiga o lepem vedenju. 1.25
Knjiga uradnih vlog. Janko Dolžan. ..... .45
Knjigovodstvo, 2. del. Ivan Podlesnik. 1.00
Kratka zgodovina katoliške Cerkve. Al. Stroj. ..... .75
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov. Mat. Pirc. ..... .25
Kratka zgodovina slovenskega slovstva. Dr. Iv. Grafenauer. 1.00
Krek. Izbrani spisi, 1. zvezek. Krekova mlada leta. Ivan Dolenec. 1.00
3. zvezek. Socijalizem. 3.00
Krištof Kolumbus in odkritje Amerike. ..... .45
Ljubavna in snubilna pisma. ..... .35
Milosrčnost do živali. ..... .25
Mlekarstvo, s črticami o živinoreji. Ant. Pevc. 1.00
Moji zapiski z Dunaja. Stefanovič Emil. Izza časa prevrata. ..... .10
Narodno-gospodarski eseji. Dr. A. Gosar. ..... .35
Nasveti za hišo in dom. I. Majdič. .75
Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravljenju ..... .60
Naše gobe. Ante Beg. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. 1.50
Nauk o čebelarstvu. Fr. Rojina. .50
Nemščina brez učitelja. Pavel Novak. 1. in 2. del. Vsak del po. ..... .45
Občinski red in obč. volilni red za deželno stolno mesto Ljubljano. ..... .45
Občinski red in obč. volilni red za vojvodino Kranjsko ..... .45
Občinsko posredništvo. Dr. Fr. Mohorič. Navodnik in zakon za kronovine avstrijsk. juga ..... .75
Ob 50-letnici dr. Jan. Ev. Kreka
O človeškem razumu. J. Locke. Znanstvena razprava. 1.25
Od srca do srca. Slovenskim Amerikancem v premislek. ..... .20
Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih. France Stele. 1.50
Osnovna navodila za zdravljenje malarije. Dr. Iv. Matko. ..... .15
Osnovni pojmi modernega bančništva in borzništva. A. Jamnik. .75
Osnutek slov.-narod. gospodarstva. Milko Brezigar. ..... .75
Perotninar. 1. in 2. letnik. Vsak po .90
Podkovstvo. Lov. Tepina. Pouk kovačem in konjerejcem. ..... .75
Podobe iz misijonskih dežel ..... .30
Pogled v novi svet. Poročilo na gospodarskem posvetu Narodnega sveta l. 1918 ..... .05
Politične stranke. Dr. Alb. Ogris. Pouk v politiki. 1.50
Poljedelstvo. V. Rohrman. Slov. gospodarjem v pouk. ..... .60
Prst božji. Dr. J. A. Keller. Resnične dogodbe ..... .35
Rablji. Fr. Bevk. Črtice iz trenotkov trpljenja ..... .75
Prva pomoč. Dr. Mayr, Rus. 1.00

Naročilu je pridejati potrebno svoto v poštnem Money Ordru, bančnem draftu ali znamkah. Vsa pisma naslovita na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Noli me tangere—ne dotakniti.

Da so bratje Hrvati pri sedanjih burnih razmerah zelo občutljivi, je naravno. Ampak ali niso preobčutljivi za vsako kritiko? Jaz sem se nekaj dotaknil razmer in namignil na posledice turškega gospodarstva. Na "Urednikove trnulje" se nisem oziral. Rev. Ilija Severović odgovarja na mojo opazko v dolgih kolonah. Radi kulturnih naziranj se jaz ne spuščam v polemiko s kakim svečenikom. Mučno je bilo nedavno od tega, kako se je pisalo zoper ljubljanskega škofa in Rev. Zakrajška radi **političnega** pojmovanja, in mučno je, če se od katoliške strani zoper katoliško stranko piše o "katoliški morali". To naj se pripusti drugim krogom, ni treba vlivati olja v ogenj še od naše strani.

Različna od polemiziranja je kritika. Prava kritika je čistenje. Pripoznam, da more biti kritika tudi napačna, celo zlobna. Kake zlobnosti se pri kritiki od svečeniške strani ne more pričakovati, pač pa se lahko vrine kako napačno naziranje.

Rev. I. Severović odgovarja dostojno, a vse preveč razburljivo in pretirano. Pretiravanje nikomur ne hasne.

Ne govorimo preveč o kulturi ali nekulturi. Skušajmo narod kulturno dvigniti. Ali so turške razmere krive ali ne, o tem se lahko razpravlja, dejstvo je, da se čuti pomanjkanje prave kulture prav pri **vseh.** Proletarec piše v štev. 1094:

"Macedonci v Macedoniji so razdeljeni v dve skupini — vsaka je za svobodo po svoje. Med seboj se koljejo, verujejo v atentate, in to je način, po katerem druga drugi kosita voditelje. Puška, nož, vse prav pride. So pač Macedonci. Macedonci so toraj dovolj civilizirani, in naj ostanejo Jugoslaviji. Streljanje v skupščini jih naj uveri, da se bodo tam prav dobro imeli. Imamo "Macedonce" tudi tukaj. Na nekem pikniku v Milwaukeeju je pred tedni močan Hrvat zabodel nož v drugega Hrvata. Eden je umrl, drugi je v zaporu. Pred nekaj dnevi je bil v Clevelandu zaklan rojak od soseda, ker je slednjemu zmanjkalo ure, katero pa je dal pod vzglavje, in je nanjo pozabil. Tudi dokaz, da smo zreli za družbo z "Macedonci".

Salutem ex inimicis nostris — od sovražnika se lahko učimo.

* * *

Ni čuda.

Zločinstva se množe v naši "civilizirani" Ameriki, kakor gobe po rahlem jesenskem dežju. Kako tudi ne? Največji zločinci so vsaj v časopisih naravnost junaki prve vrste in gentlemani, da jih skoroda ni. Laški elementi se pred vsem odlikujejo. Toni Lombardo je moral vgrizniti v travo, ker je bil znani Capone (Scarface) vsaj po svojih zaveznikih bolj hiter s samokresom. Capone pa mu je za pogreb poslal krasen venec rdečih nesmrtnic. Ali ni to junak?

Pri pogrebu so imeli vsi desne roke v žepih, držali so za revolverje. Kam smo prišli? V starem Rimu nihče ni šel neoborožen na ulico. Za stari Rim ima tudi neki slovenski pisatelj zelo toplo srce, ampak ta Rim šel je rakom žvižgat.

Prav čudne čednosti se širijo po hvalisani Ameriki.

—o—

KRUHA NISO IMELI.

Češki listi poročajo iz Budjevic, da se je tam pripetila v bližini mesta strahovita družinska žaloigra. Delavka Sedlaček je bila s 1. sept. odpuščena iz opekarne. Bila je poleg tega še v drugem stanu. Njen mož ima težko srčno napako in je že večkrat obležal. V obupanosti je delavka Sedlaček, potem ko je videla, da ni moža doma, zgrabila 12 letnega Josipa in 3 letnega Miroslava ter ju ubila s topim predmetom. Oba otroka sta bila mrtva. Nesrečnica si je nato odprla žile, rešilna postaja pa, ki je bila o tem še pravočasno obveščena, jo je ohranila pri življenju. Sedlaček je 25 let stara in bila iz bolnice prepeljana v jetnišnico.

—o—

V Parizu so preizkušali kuhanje s plinom in elektriko. Splošno so veščaki potrdili, da je z plinom ceneje nego z elektriko.

PRIPOROČILO IN NAZNANILO.

Rojakom v Clevelandu, in državi Ohio naznanjamo, da se med njimi mudi naš potovalni zastopnik **Mr. John Kramarich,** ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Amer. Slovenca", oglase, prodajati naše knjige, plošče in sploh vse, kar v zvezi z našim podjetjem. Mr. Kramarich je naudušen katoliški mož, ki se trudi, da bi čim bolj razširil katoliški dnevnik po naših naselbinah. Vsem našim prijateljem naročnikom ga najtopleje priporočamo, da mu gredo na roko in pomagajo širiti katoliški list A. S.

Uprava Ame. Slovenca.

SOBO ZA ENO OSEBO

iščem v najem v bližini slov. cerkve v Chicago.

Ponudbe na upravništvo A.S. pod **F. B.** s,t,sr

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za premog — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEC

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

V ODGOVOR NA VSA VPRAŠANJA NAZNANJAMO,

da se povest

"Džungla"

ki je izhajala v našem listu, dobi vezana v knjigo.

CENA JE $1.20 ZA OBA DELA SKUPAJ.

Naročila s potrebnim zneskom pošljite na

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.